

Kryds & bolle FACIT A1

A1 Facit

Find led

Skriv ikke på facitarkene

Satte du bolle (O) og halvbolle (U) under verballed, kryds (X) under subjekt og streg under andre led?(Og du husker at verballed er det samme som udsagnsled, og subjekt er det samme som grundled?)

Sådan:

Børnene er ofte rutschet på enden. (4 led)

X O U

Man finder verballedet ved at spørge med "jeg".

I eksemplet altså: "jeg er rutschet" -> "er rutschet" er verballed, og vi sætter bolle og halvbolle under fordi det er delt (her af et adverbial; verballedet kan tit være delt af nægtelsen "ikke").

Og man finder subjektet ved at spørge med "hvem" + verballedet.

"Hvem er rutschet?" -> det er "børnene"; "børnene" er altså subjekt: kryds under!

HAR du fået anbragt både boller og halvboller rigtigt:

I år døde vores gamle kat. (3) Barbie har fået nyt tøj. (3)
O X X O U

Den lille klovn græder. (2) Vi roede over Tissø. (3)
X O X O

Bussen går kl. 21. (3) Løs næste opgave! (2)
X O O Imperativ! Intet subjekt.

Elsker du spinat? (3) Klassen er forsvundet. (2)
O X X O U

Prinsen fik en ny orden. (3) I morgen kommer dronningen. (3)
X O O X

Bengt lærer at surfe. (3) De har fået kaffe. (3)
X O U X O U

Kursisterne har læst. (2) Mors cykel blev smurt. (2)
X O U X O U

Satte du rigtigt kryds i rettefeltet på din egen side?

Kryds & bolle FACIT A1

Find led

Satte du bolle (O) under verballed (udsagnsled), kryds (X) under subjekt (grundled) og streg under andre led?

<u>Den lille hund</u> fryser. (2)
X O	Gå <u>nu</u> ! (2)
O Imperativ! Intet subjekt.
Søsteren er <u>forkølet</u> . (3)
X O	Toget afgår <u>kl. 17.30</u> . (3)
X O
Tygger du <u>tyggegummi</u> ? (3)
O X	Kør <u>nu med den bil</u> !. (3)
O Imperativ! Intet subjekt.
Diana lærte <u>at danse</u> . (3)
X O	Læreren <u>har fået knopper</u> . (3)
X O U
Vi cyklede <u>deruda</u> '. (3)
X O	Køb <u>næste bog i serien</u> . (2)
O Imperativ! Intet subjekt.
<u>Fru Christof</u> har sat sig. (2)
X O U	Han <u>har fået en kam</u> . (3)
X O U
<u>På søndag</u> kommer farfar. (3)
O X	Vandet <u>er frosset</u> . (2)
X O U
Kører I? (2)
O X	Æder løven <u>halm</u> ? (3)
O X
Eleven <u>har fået et nyt hæfte</u> . (3)
X O U	Michael lærer <u>at køre</u> . (3)
X O
Søløverne er <u>affodret</u> . (3)
X O	Hagen er <u>glatraget</u> . (3)
X O
<u>Fru Christensen</u> snakker meget. (3)
X O	Thrine <u>har fået ny hest</u> . (3)
X O U
<u>I morgen</u> kommer regnen. (3)
O X	Frosten kommer og går. (3)
X O O
Træet <u>har tabt alle bladene</u> . (3)
X O U	Geden bliver <u>sur hver dag</u> . (4)
X O sur ikke verballed!

Satte du rigtigt kryds i rettefeltet på din egen side?

Kryds & bolle FACIT A1

Find led

Satte du bolle (O) under verballer (udsagnsled), kryds (X) under subjekt (grundled) og streg under andre led?

Sådan: Pigerne leger i skolegården (3 led)
X O

HUSK at både boller og halvboller skal stå rigtigt:

Stegen er spist. (2) Drengene løb. (2)

X O U

X O

I morges sov hesten. (3) Mors frakke blev renset. (2)

O X

X O U

Vil I? (2) Den store trold nyste. (2)

O X

X O

Bornholmerbåden er sejlet. (2) Gågaden er flisebelagt. (3)

X O U

X O U [at flisebelægge

Forestillingen begynder kl. 20. (3) Spiser du hummer? (3)

X O

O X

Vishal fik en ny kasket. (3) Kattene har fået mad. (3)

X O

X O U

De kravlede op ad klnten. (4) Petrine lærer at stave. (3)

X O

X O [at stave = stavning

Frk. Sørensen danser. (2) Lise har fået en ny hårtørrer. (3)

X O

X O U

I aften kommer filmen. (3) Forklar denne sætning. (2)

O X

O [denne sætning = objekt!]

Manden er gledet. (2) Soen farer. (2)

X O U

X O

Den lille pige fryser. (2) Skolekomedien slutter kl. 21. (3)

X O

X O

Mors puddel blev klippet. (2) I morges faldt kaptajnen. (3)

X O U

O X

Satte du rigtigt kryds i rettefeltet på din egen side?

Kryds & bolle FACIT A1

Find led

Satte du bolle (O) under verballed (udsagnsled), kryds (X) under subjekt (grundled) og streg under andre led?

Sådan: Måtte I vente længe inden I fik fat på en taxi?.

[OBS ledsætning i sætningen]

Prøv så selv:

Alt har været udsolgt til teatret i meget lang tid.

Er Jeppe kommet i Himmerig da han vågner i baronens seng?

[OBS ledsætning i sætningen]

Vi vil gerne komme til jeres fødselsdagsfest.

De to drenge har ikke været i skole i lang tid på grund af kighoste.

Om ikke så lang tid er vi ovre den værste vinter.

Kyndelmisse slår sin knude i begyndelsen af februar.

Børnene har aldrig været så meget i vandet som i sommer.

Solen skinner, men vi har faktisk ikke fået regn nok i år.

[↑* *OBS 2 sætninger! ergo 2 x kryds & bolle]

Ungerne har altid set tegnofilm juleaften mens de voksne har lavet mad.

[OBS ↑ ledsætning i sætningen]

Haven har været anlagt i mange år før ejerskiftet.

[3 verber i verballedet, og der kan være flere, om det skal være!]

Mor har altid lavet en kæmpe lagkage til fars fødselsdag.

Selvom isen er usikker, har drengene altid leget på den.

[OBS foranstillet ledsætning

Satte du rigtigt kryds i rettefeltet på din egen side?

Kryds & bolle FACIT A1

Find led

Satte du bolle (O) under verballed, kryds (X) under subjekt og streg under andre led? Og fik du alle ord med under strengen, eller alle de ord der hører med til samme led?

Sådan: Han har aldrig vidst at de andre ville hænge på den.

X O U [↑OBS ledsætning i helsætningen]

HUSK at tjekke omhyggeligt, ellers får du det ikke lært.

Hunden har altid gøet når der kom fremmede.

X O U [efterstillet ledsætning! svarer på hvornår har hunden ...]

Hver gang der holdes havnefest på Skagen, strømmer turisterne til.

[foranstillet ledsætning! *Hvornår* strømmer turisterne ... O X]

Hvis han fik tid, ville han komme.

[↑ledsætning O X U]

Januar og februar har i de sidste 100 år været årets koldeste måneder.

X O U

I gamle dage skulle kaptajnen helst gå ned med sit skib.

O X

De skrattende højtalere kunne igen give besked om *at togene var forsinket.

X O U *[efterstillet ledsætning]

Mange har forgæves forsøgt at klatre op ad den mur.

X O U ↑OBS fare for "idiotkomma" hvis man sætter startkomma

Min kone og jeg er tit vågnet før vækuret ringer.

X O U [↑ledsætning, her kan man sætte startkomma]

Har du ikke fået en cola for at hjælpe mig?

O X U OBS fare for "idiotkomma", men kun hvis man sætter startkomma

Han vil uddanne sig til landets bedste mekaniker.

X O U

Det nye hit lød godt og blev spillet tit.

X O* O* U *OBS 2 verballed! man behøver ikke sætte 2 x'er selvom subjektet "gør to ting", man må gerne!

I min have vokser mælkebøtte og bellis helt fortrinligt.

O X

Kryds & bolle FACIT A1

Find led

Satte du bolle (O) under verballed, kryds (X) under subjekt og streg under andre led? Og fik du alle ord med under strengen? HUSK at tjekke omhyggeligt. Det er kun dig selv du kan snyde.

Alle 10 børnebørn morede sig meget til Sigrid og Amalies fødselsdag.

X O

På søndag spiller Brøndby en afgørende kamp.

O X

Jeg har lært "at tatte ål" af min far og hans ven Rud.

X O U

Den gamle mand gav børnene penge fordi de hjalp ham med at skovle sne.

X O [↑OBS led i sætningen = ledsætning]

For oven over alting skinner Moder Sol.

O X

Efter middagen gik bryllupsgæsterne en tur i slotsparken.

O X

I dag regner det med "skomagerdrengene".

O X* NB markeringen er faktisk ikke helt korrekt, se kursusdel C: Formelt subjekt

Både S- og E-busserne standser på Nørreport Station.

X O

Mor har i mange år købt tøj hos Svend E.

X O U

Hendes nye cd-afspiller har mindst kostet 1.000 kr.

X O U

Indsæt de manglende ord i disse sætninger:

Det led man finder når man spørger med "jeg" (og som man sætter o under), hedder "på latin": _____ verballed _____.

Og det led man finder når man spørger med "hvem" + o (og som man sætter x under), hedder: ___*subjekt___

*Da du skal øve de latinske betegnelser, må du altså ikke skrive "grundled" her, også selvom det formelt set er rigtigt. Og HUSK at subjekt udtales ['sub-jekt], ikke [sub-'jekt]! Det er noget ganske andet!

Kryds & bolle FACIT A1

Find led

Satte du bolle (O) under verballed, kryds (X) under subjekt og streg under andre led? Og fik du alle ord med under stregen, alle ord der hører til samme led?

Han går tit på MacDonald's og spiser burgere.

X O* O* *OBS 2 verballed => subjektet gør 2 ting

Den nye pige hedder Pia og bor i Kordilgade.

X O* O* *OBS 2 verballed => subjektet gør 2 ting

Til morgensang fik klasserne besked om de sidste dage før ferien.

O X

Ole har allerede prøvet sin nye, flotte sejlbåd på fjorden.

X O U

Har du ikke haft en rigtig spejderøske?

O X U

Marie har mod forventning til sin fødselsdag fået nyt tøj.

X O U

Ja, 2.del af verballedet kan være langt væk!

Sixtens kanin har altid elsket mælkebøtteblade.

X O U

Spejderne har brugt mange meter tovværk til at bygge broen.

X O U

Dannebrog er uden tvivl det smukkeste flag i verden.

X O

I kolonihaverne kan man se rigtig mange flag på Grundlovsdag.

O X U

Kursisterne må selv købe blyanter og papir til undervisningen.

X O U

Indsæt de manglende ord i disse sætninger:

Det led man sætter o under, hedder "på latin": _____ verballed _____.

Og det led man sætter x under, hedder: _____ subjekt _____.

Satte du rigtig kryds i rettefeltet på din egen side?

Kryds & bolle FACIT A1

Find led

Satte du bolle (O) under verballed, kryds (X) under subjekt og streg under andre led? Og fik du alle ord med under stregen, alle ord der hører med til samme led?

Det lille barn plagede livet af moderen.

X O

Far måtte selv stryge sine skjorter.

X O U

Den spændende film sluttede brat med at helten døde.

X O [↑ OBS ledsætning indgår i dette led

Den excentriske kunstner gik altid i laset tøj og gamle sko.

X O

Tyven har stjålet mors guldkæde.

X O U

Fars cykel har længe været punkteret på baghjulet.

X O* U* U* *OBS 3 verber i dette verballed

I Ålbæk-revyen sang vi mange lystige viser.

O X

Onsdagens udsendelser fra OL slutter først langt ud på natten.

X O

Den ældre dame har fortalt mange gode historier fra sin barndom.

X O U [↑ OBS dette led kan også opfattes som to led: *fra sin*

Tvillingernes dukkevogne er blevet noget ridsede.

X O U

I 1.000-vis af passagerer måtte i morges vente på deres S-tog.

X O U

Streg det forkerte ord i disse sætninger:

Kryds sætter man under ~~verballed~~/subjekt.

Verballedet/~~subjektet~~ er det led man sætter bolle under.

Satte du rigtigt kryds i rettefeltet på din egen side?

Kryds & bolle FACIT A1

Find led

Satte du bolle (O) under verballed, kryds (X) under subjekt og streg under andre led? Og fik du alle ord med under stregen, alle ord der hører med til samme led?

Har han fået hjælp fra sin kammerat?

○ × ∪

Mange fugleunger er blevet ædt af katten.

× ○* ∪* ∪* *[Igen 3 verber i verballedet

Vores sydvest-nabo har altid klippet hækken først.

× ○ ∪

Jeg har sendt min elskede nogle flotte roser.

× ○ ∪

Clara er nu en vældig kvik pige.

× ○

Den ødelagte dør har kostet ham mange tusind kroner.

× ○ ∪

Formanden for foreningen holdt en meget morsom jubilæumstale.

× ○

Moster Ellen har alle dage haft Madam Blå stående parat.

× ○ ∪

Må man gerne ryge på 3. sal?

○ × ∪

Nej, der må for eftertiden kun ryges i kaninen.

×* ○ ∪ *[OBS markeringen ikke helt korrekt, se del C

At gå på udstillinger keder Florije.

× ○**

[↑**OBS stigende tendens til at sætte komma foran dette verbal, men det er altså forkert, under alle omstændigheder, da man naturligvis ikke sætter komma mellem et verbal og dets subjekt.

Streg det forkerte ord i disse sætninger:

~~Verballedet~~/subjektet er det led man sætter kryds under.

Udsagnsled er det samme som verballed/~~subjekt~~.

Kryds & bolle FACIT A1

Find led

Satte du bolle (O) under verballed, kryds (X) under subjekt og streg under andre led? Og fik du alle de ord med der hører til samme led?

At tage på charterferie er stadig utroligt billigt.
X [↑HUSK det nu: *aldrig* komma her! O

Vi elsker at spise jordbær om sommeren.
X O

At gå ture er meget sundere end at løbe.
X O [↑ Næ! *sundere* er *ikke* et verbum; er derfor ikke med i verbalet!

At klare prøven har ikke altid været lige let.
X O U

Michael og jeg har tilbagelagt turen fra Odense til København på rekordtid.
X O U

Vi skiftedes til at ligge forrest,
X O

og så holdt vi regelmæssige pauser. [Havde der stået *regelmæssigt pauser* => 2 led]
O X *OBS 2 sætninger inden for samme punktum! Ergo 2 x kryds & bolle

Man skal altid sørge for rigeligt med vand og hurtige kulhydrater,
X O* U* [*Ja, det er rigtigt nok, verballedet er *skal sørge*

ellers kan en lang cykeltur hurtigt blive for træls.
O X U

På Fyn havde vi forrygende medvind helt til Nyborg.
O X

Vi har aldrig cyklet så stærkt på så lang en strækning før.
X O U

Indsæt de manglende ord i disse sætninger:

Det led man finder når man spørger med “jeg”, hedder __verballed__

Det led man finder når man spørger med “hvem” + o, hedder: __subjekt__.

Satte du rigtigt kryds i rettefeltet på din egen side?

Kryds & bolle FACIT A1

Find led

Satte du bolle (O) under verballed, kryds (X) under subjekt og streg under andre led?

Prøv at tænke på noget andet.

O [Hov, havde du glemt det; verbalet står i imperativ, derfor intet subjekt, jf. side 2!]

Drengene kan tit love noget for 10 sekunder efter at glemme det igen.

X O U

Straks efter polonæsen begyndte de dansende på en fejende vals.

O X

Vi har ikke fejret hans fødselsdag i år med flag.

X O U

Stearinlyset i mors køkken bliver hver morgen tændt før alt andet.

X O U

At læse sukkerromaner har længe været Anettes største lyst.

[HUSK nu, aldrig komma efter et sådant led O U X]

Hun har fået høreskader af sin walkman.

X O U

Mor og jeg foretrækker at gå en lang tur.

X O

Musikpædagogen har lært børnene at synge efter noder.

X O U

Uden at tage hatten af er den unge mand gået ind i kirken.

O X U

Til dette seje kød må kniven være usædvanlig skarp.

O X U

Indsæt de manglende ord i disse sætninger:

“Kryds-leddet” hedder “på latin”: _____ subjekt _____.

“o-leddet hedder”: _verballed_.

Satte du rigtigt kryds i rettefeltet på din egen side?